

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยรวบรวม ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์ สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิจำนวน 167 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปตารางประกอบ คำบรรยายตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิจัย

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน บริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

1.2 ระดับบรรยากาศองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน บริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

1.3 ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

1.4 คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

1.5 บรรยากาศองค์การมีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผน ไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

1.6 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

2. การอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน บริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.7 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 52.7 อายุเฉลี่ย 43.8 ปี (S.D.= 6.8) อายุต่ำสุด 24 ปี อายุสูงสุด 57 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 77.2 ระดับ การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 83.2 รายได้ระหว่าง 20,001 -30,000 บาท ร้อย ละ 59.9 รายได้เฉลี่ย 25,889 บาท (S.D. = 6,340) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานการแพทย์แผนไทย 1 - 5 ปี ร้อยละ 51.5 เฉลี่ย 5.85 ปี (S.D. = 3.19) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตาม
มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ
จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน (n=167)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	74	44.3
	หญิง	93	55.7
อายุ (ปี)			
	20-30 ปี	4	2.4
	31-40 ปี	46	27.5
	41-50 ปี	88	52.7
	51-60 ปี	29	17.4
Mean = 43.8 ปี, S.D. = 6.8 ปี			
Minimum = 24 ปี, Maximum = 57 ปี			
สถานภาพสมรส			
	โสด	12	7.2
	คู่	129	77.2
	หม้าย/หย่า/แยก	26	15.6
ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	24	14.4
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	139	83.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.4
รายได้			
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	3	1.8
	10,001-20,000 บาท	39	23.4
	20,001 – 30,000 บาท	100	59.9
	30,001 ขึ้นไป	25	15.0
Mean = 25,889 บาท, S.D. = 6,340 บาท			
Minimum = 8,900 บาท, Maximum = 40,000 บาท			

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n=167)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย		
1 - 5 ปี		
6 - 10 ปี	86	51.5
Mean = 5.85 ปี, S.D. = 3.19 ปี , Median = 5.00 ปี	81	48.5
Minimum = 1 ปี, Maximum = 10 ปี		

1.2 ระดับบรรยากาศองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

เมื่อพิจารณาระดับบรรยากาศองค์การของประชากร พบว่าในภาพรวม มีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D.= 0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดโดยมีบรรยากาศองค์การในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D.= 0.89) รองลงมา คือ ด้านมิติความรับผิดชอบและมิติการสนับสนุนมีบรรยากาศองค์การในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.75) และค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.88) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านมิติการให้รางวัลโดยมีบรรยากาศองค์การในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.70 (S.D.= 0.85) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของบรรยากาศองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายมิติ

บรรยากาศองค์การ	Mean	S.D.	การแปลผล
1. มิติโครงสร้างองค์การ	3.16	0.80	ปานกลาง
2. มิติความรับผิดชอบ	3.31	0.75	ปานกลาง
3. มิติการให้รางวัล	2.70	0.85	ปานกลาง
4. มิติความเสี่ยง	2.92	0.69	ปานกลาง
5. มิติความอบอุ่น	3.25	0.78	ปานกลาง
6. มิติการสนับสนุน	3.31	0.88	ปานกลาง
7. มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	3.22	0.89	ปานกลาง
8. มิติความขัดแย้ง	3.11	0.77	ปานกลาง
9. มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	3.51	0.89	มาก
รวม	3.16	0.66	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิให้มีประสิทธิภาพ คือ การกำหนดนโยบายและการบริหารการปกครองบังคับบัญชาในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบงานแผนไทยโดยตรงซึ่งจะมีความชำนาญในลักษณะงานจะทำให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งได้ มีการปฏิบัติงานในวิชาชีพที่ชัดเจน มีเงินหรือค่าตอบแทนที่เหมาะสม ส่วนปัญหา อุปสรรคคือ มีนโยบายแต่ไม่มีผู้รับผิดชอบงานที่มีความรู้ในลักษณะงานด้านงานแพทย์แผนไทยโดยตรง

เมื่อพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับ จำนวนและร้อยละบรรยากาศองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ แต่ละรายมิติ เป็นดังนี้

1. มิติโครงสร้างองค์การ

บรรยากาศองค์การ ด้านมิติโครงสร้างองค์การในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานมีการมอบหมายภาระงาน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน

บริการการแพทย์แผนไทยไว้อย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.30 (S.D. = 0.88) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา และอยู่ในระดับปานกลาง คือ หน่วยงาน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยไว้อย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.24 (S.D. = 0.91) ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือ หน่วยงานมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ในการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยไว้อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ค่าเฉลี่ย 3.02 (S.D. = 0.94) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศ องค์การด้านมิติโครงสร้างองค์การ ในการทำงานในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน บริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์การด้าน มิติโครงสร้างองค์การ	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศ					Mean	S.D.	การแปลผล
	องค์การ							
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
1. หน่วยงานมีการมอบหมาย ภาระงาน การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยให้กับ ท่านอย่างชัดเจน	12 (7.2)	56 (33.5)	75 (44.9)	18 (10.8)	6 (3.6)	3.30	0.88	ปานกลาง
2. หน่วยงานมีการกำหนด โครงสร้างการบริหารการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน งานบริการการแพทย์แผน ไทยไว้อย่างชัดเจน	10 (6.0)	57 (34.1)	70 (41.9)	23 (13.8)	7 (4.2)	3.24	0.91	ปานกลาง
3. หน่วยงานมีการกำหนด ลักษณะงาน การปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยในหน้าที่ ไว้อย่างชัดเจน	9 (5.4)	52 (31.1)	79 (47.3)	20 (12.0)	7 (4.2)	3.22	0.87	ปานกลาง

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรด้านมิติโครงสร้างองค์กร ในการทำงานในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167) (ต่อ)

บรรยากาศองค์กรด้าน มิติโครงสร้างองค์กร	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์กร					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
4. หน่วยงาน มีโครงสร้างการบริหารเอื้ออำนวยต่อความคล่องตัว ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยอย่างชัดเจน	7 (4.2)	39 (23.4)	80 (47.9)	35 (21.0)	6 (3.6)	3.04	0.87	ปานกลาง
5. หน่วยงาน มีระเบียบกฎเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยไว้อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร	8 (4.8)	40 (24.0)	79 (47.3)	28 (16.8)	12 (7.2)	3.02	0.94	ปานกลาง
รวม						3.16	0.80	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์กรในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงาน ด้านมิติโครงสร้างองค์กร คือ การกำหนดนโยบายและการบริหาร รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบงานแผนไทยโดยตรง และมีการมอบหมายภาระงาน มีแผนการพัฒนาร่วมด้วย ส่วนปัญหา อุปสรรค คือ มีนโยบายแต่ไม่มีผู้รับผิดชอบงานที่มีความรู้ด้านงานแพทย์แผนไทย ซึ่งปัจจุบันภาระงานของผู้ปฏิบัติงานมีมากเมื่องานแพทย์แผนไทยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยมีภาระงานเพิ่มขึ้นจากภาระงานที่มีอยู่เดิม รวมทั้งไม่มีความรู้ด้านงานแพทย์แผนไทยโดยตรง

2. มิตិความรับผิดชอบ

บรรยากาศองค์การ ด้านมิติความรับผิดชอบ ในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพยายามปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จในการการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D. = 0.84) รองลงมาคือการยอมรับความผิดพลาดในการ ปฏิบัติงานของตนเองในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 3.47 (S.D. = 0.79) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 3.08 (S.D. = 1.03) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การด้านมิติความรับผิดชอบ ในการทำงานในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำนวนรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์การด้าน มิติความรับผิดชอบ	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศ องค์การ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. ความพยายามปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมายให้ บรรลุผลสำเร็จในการการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน งานบริการการแพทย์แผน ไทย	16 (9.6)	72 (43.1)	63 (37.7)	13 (7.8)	3 (1.8)	3.51	0.84	ปานกลาง
2. การยอมรับความ ผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ของตนเองในการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย	11 (6.6)	75 (44.9)	66 (39.5)	12 (7.2)	3 (1.8)	3.47	0.79	ปานกลาง
3. ความเข้าใจ ในบทบาท หน้าที่ภาระงาน ในการ ปฏิบัติตามมาตรฐานงาน บริการการแพทย์แผนไทย เป็นอย่างดี	7 (4.2)	71 (42.5)	70 (41.9)	17 (10.2)	2 (1.2)	3.38	0.77	ปานกลาง

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การด้านมิตិความรับผิดชอบ ในการทำงานในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำนวนรายข้อ (n = 167) (ต่อ)

บรรยากาศองค์การด้าน มิติความรับผิดชอบ	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์การ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
4. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย ท่านมี ส่วนร่วมในการกำหนด แผนการปฏิบัติงาน	9 (5.4)	58 (34.7)	57 (34.1)	34 (20.4)	9 (5.4)	3.14	0.98	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานตามมาตรฐาน งานบริการการแพทย์แผน ไทย	8 (4.8)	59 (35.3)	50 (29.9)	38 (22.8)	12 (7.2)	3.08	1.03	ปานกลาง
รวม						3.31	0.75	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบต่อผู้มีประสิทธิภาพ คือ มีผู้รับผิดชอบที่จบด้านแพทย์แผนไทยเนื่องจากมีความรู้ความชำนาญด้านนี้โดยตรง ส่วนปัญหาอุปสรรคคือ ปัจจุบันผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชนไม่ได้จบด้านการแพทย์แผนไทยโดยตรงจึงทำให้ขาดความรู้และความชำนาญด้านงานแพทย์แผนไทย รวมทั้งภาระงานที่มีอยู่เดิมมีมากทำให้ความรับผิดชอบต่องานแพทย์แผนไทยทำได้ไม่เต็มที่ และในบางครั้งได้มีการย้ายผู้รับผิดชอบงานจนทำให้การปฏิบัติงานไม่มีความต่อเนื่อง

3. มิติด้านรางวัล

บรรยากาศองค์การด้านมิติด้านรางวัล อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.70 (S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับการยอมรับจากประชาชนที่มารับบริการ งานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยที่ปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.09 (S.D. = 1.00) รองลงมา คือ การได้รับการยอมรับจากเพื่อน

ร่วมงานและผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 2.99 (S.D.= 0.98) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การได้รับเงินโบนัส ค่าล่วงเวลา ค่าเฉลี่ย 2.10 (S.D.= 1.03) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การด้านการให้รางวัล ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์การด้าน มติดการให้รางวัล	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์การ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. การได้รับการยอมรับ จากประชาชนที่มารับ บริการ ตามการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย	10 (6.0)	49 (29.3)	67 (40.1)	28 (16.8)	13 (7.8)	3.09	1.00	ปานกลาง
2. การได้รับการยอมรับจาก เพื่อนร่วมงานและ ผู้บังคับบัญชาในการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน งานบริการการแพทย์แผน ไทยที่บรรลุตามเป้าหมาย	9 (5.4)	52 (31.1)	79 (47.3)	37 (22.2)	12 (7.2)	2.99	0.98	ปานกลาง
3. การได้รับการพิจารณา ความดีความชอบอย่าง เหมาะสมกับผลงานและการ ทุ่มเทการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย	3 (1.8)	31 (18.6)	63 (37.7)	40 (24.0)	30 (18.0)	2.62	1.03	ปานกลาง
4. การได้รับเงินโบนัส ค่า ล่วงเวลาจากการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยที่ได้ รับผิดชอบอย่างเพียงพอ	1 (0.6)	15 (9.0)	48 (28.7)	39 (23.4)	64 (38.3)	2.10	1.03	ปานกลาง
รวม						2.70	0.85	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ด้านมิติการให้รางวัลคือ ควรมีการเพิ่มเงินโบนัสหรือค่าตอบแทนล่วงเวลา การพิจารณาความดีความชอบ ส่วนปัญหาอุปสรรคคือ ไม่มีเงินโบนัสหรือค่าตอบแทนล่วงเวลาให้ผู้รับผิดชอบงาน ซึ่งเงิน โบนัส หรือค่าตอบแทนล่วงเวลาที่ได้รับอยู่จะได้จากตำแหน่งเดิมที่ผู้รับผิดชอบงานปฏิบัติอยู่และการได้รับการพิจารณาความดีความชอบอย่างเหมาะสมกับผลงานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย โดยการเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา

4. มิติความเสี่ยง

บรรยากาศองค์การด้านมิติด้านมิติความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.92 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยหน่วยงานเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ในงานใหม่ๆ ค่าเฉลี่ย 3.17 (S.D. = 1.01) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในหน่วยงานมีมาตรการการป้องกันความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.06 (S.D. = 0.89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การให้บริการทางด้านสุขภาพมีโอกาเสี่ยงต่อการสัมผัสและ ติดเชื้อจากเชื้อโรคต่างๆ ได้ง่ายในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 2.70 (S.D. = 0.90) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศ
องค์การด้านมิติความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผน
ไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์การด้าน มิติความเสี่ยง	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์การ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
1. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย หน่วยงาน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น สร้างสรรค์ในงานใหม่ๆ	12 (7.2)	57 (34.1)	55 (32.9)	34 (20.4)	9 (5.4)	3.17	1.01	ปานกลาง
2. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย ใน หน่วยงานมีมาตรการการ ป้องกันความเสี่ยงจากการ ปฏิบัติงาน	5 (3.0)	48 (28.7)	75 (44.9)	30 (18.0)	9 (5.4)	3.06	0.89	ปานกลาง
3. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย บางครั้งไม่จำเป็นต้อง ปฏิบัติตามขั้นตอน กฎ ระเบียบของหน่วยงานที่ กำหนดไว้	3 (1.8)	33 (19.8)	75 (44.9)	37 (22.2)	19 (11.4)	2.78	0.95	ปานกลาง
4. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย การ ให้บริการทางด้านสุขภาพ มีโอกาสน้อยต่อการสัมผัส และ ติดเชื้อจากเชื้อโรค ต่างๆ ได้ง่าย	3 (1.8)	27 (16.2)	68 (40.7)	55 (32.9)	14 (8.4)	2.70	0.90	ปานกลาง
รวม						2.92	0.69	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ มิตติความ
 เสี่ยงในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงาน ด้านมิตติความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ คือ มี
 ผู้รับผิดชอบที่จบด้านแพทย์แผนไทยเนื่องจากมีความรู้โดยตรง ส่วนปัญหา อุปสรรคคือ ปัจจุบัน
 ผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชนไม่ได้จบด้านการแพทย์แผนไทยโดยตรงจึง
 ทำให้ขาดความรู้และความชำนาญด้านงานแพทย์แผนไทย ส่งผลให้ไม่เข้าใจลักษณะของงานที่จะ
 ปฏิบัติและหน่วยงานควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ในงานใหม่ๆ ให้
 ไปสู่เป้าหมายได้และตัดทอนงานที่ทำซ้ำซ้อน

5 มิตติความอบอุ่น

บรรยากาศองค์การด้านมิตติความอบอุ่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.25
 (S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 สูงสุด คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยใน หน่วยงานมี
 สัมพันธภาพที่ดีต่อกันค่าเฉลี่ย 3.50 (S.D. = 0.84) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน
 บริการการแพทย์แผนไทยมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันและเข้าใจกันดี ในการทำงานร่วมกันกับ
 เพื่อนร่วมงานในหน่วยงานค่าเฉลี่ย 3.42 (S.D. = 0.87) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การ
 ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ท่านจะคอยคอยอยู่ห่างๆและหลีกเลี่ยงเมื่อ
 เพื่อนร่วมงานมีปัญหาในการปฏิบัติงานมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 2.72
 (S.D. = 1.09) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรด้านมิติความอบอุ่น ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์กรด้าน มิติความอบอุ่น	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์กร					Mean	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
1. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย ใน หน่วยงานมีสัมพันธภาพที่ดี ต่อกัน	12 (7.2)	81 (48.5)	56 (33.5)	14 (8.4)	4 (2.4)	3.50	0.84	ปานกลาง
2. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยมีความ ไว้วางใจซึ่งกันและกันและ เข้าใจกันดี ในการทำงาน ร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานใน หน่วยงาน	13 (7.8)	70 (41.9)	62 (37.1)	18 (10.8)	4 (2.4)	3.42	0.87	ปานกลาง
3. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยมีการ ทำงานเป็นทีมกับเพื่อน ร่วมงานในหน่วยงาน	12 (7.2)	70 (41.9)	57 (34.1)	23 (13.8)	5 (3.0)	3.37	0.91	ปานกลาง
4. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย ท่านจะ คอยดูอยู่ห่างๆและหลีกเลี่ยง เมื่อเพื่อนร่วมงานมีปัญหา ในการปฏิบัติงานมาตรฐาน งานบริการการแพทย์แผน ไทย	8 (4.8)	34 (20.4)	54 (32.3)	46 (27.5)	25 (15.0)	2.72	1.09	ปานกลาง
รวม						3.25	0.78	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงาน คือ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยหรือว่ารับผิดชอบงานอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ที่ดีเนื่องจากการปฏิบัติงานจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหา อุปสรรค การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ควรบูรณาการทำงานร่วมกับงานสาธารณสุขและมีการทำงานเป็นทีม ผสมผสานงานกับงานของเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานในหน่วยงานเพิ่มขึ้น

6. มติการสนับสุนน

บรรยากาศองค์การด้านมิติด้านมติการสนับสุนน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยมีความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานต่อเพื่อนร่วมงานเพื่อความสำเร็จของงานและองค์การเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 3.38 (S.D. = 0.92) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ทำให้มีโอกาสนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด วิธีการทำงานซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 3.32 (S.D. = 0.97) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ทำให้ได้รับความร่วมมือ ร่วมใจเพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 3.28 (S.D. = 0.95) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศ
องค์การด้านมิติการสนับสนุน ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์
แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์การด้าน มิติการสนับสนุน	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศ					Mean	S.D.	การแปลผล
	องค์การ							
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
1. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยท่านมี ความช่วยเหลือในการ ปฏิบัติงาน ต่อเพื่อนร่วมงาน เพื่อความสำเร็จของงานและ องค์การเป็นอย่างดี	15 (9.0)	64 (38.3)	63 (37.7)	19 (11.4)	6 (3.6)	3.38	0.92	ปานกลาง
2. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย ทำให้มี โอกาสในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ แนวคิด วิธีการ ทำงานซึ่งกันและกัน	15 (9.0)	61 (36.5)	63 (37.7)	19 (11.4)	9 (5.4)	3.32	0.97	ปานกลาง
3. หน่วยงานมีการปรับปรุง กระบวนการบริการทำงาน เพื่อการพัฒนาการบริการที่ มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย	15 (9.0)	60 (35.9)	58 (34.7)	27 (16.2)	7 (4.2)	3.29	0.98	ปานกลาง
4. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย ทำให้ ได้รับความร่วมมือ ร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จ	13 (7.8)	59 (35.3)	63 (37.7)	25 (15.0)	7 (4.2)	3.28	0.95	ปานกลาง
รวม						3.31	0.88	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงาน ด้านมิติการสนับสนุน คือ เพิ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อช่วยจัดสรรความรับผิดชอบงานซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ สร้างความเข้าใจในส่วนของผู้บังคับบัญชาร่วมด้วย เพื่อจะได้เห็นถึงความสำคัญของงานแพทย์แผนไทยซึ่งจะนำไปสู่การสนับสนุนจนเกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งได้ ส่วนปัญหา อุปสรรคคือ ไม่มีตำแหน่งที่ชัดเจนในงานแพทย์แผนไทย หน่วยงานควรมีการปรับปรุงกระบวนการบริการทำงานเพื่อการพัฒนาการบริการดีขึ้น

7. มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน

บรรยากาศองค์การด้านมิติด้านมาตรฐานปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.22 (S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของหน่วยงานค่าเฉลี่ย 3.33 (S.D. = 0.99) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยทำให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานตั้งไว้เป็นอย่างดีค่าเฉลี่ย 3.25 (S.D. = 0.97) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมีการปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัดและมาตรฐานของการทำงาน ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ ทรัพยากร งบประมาณ ค่าเฉลี่ย 3.09 (S.D. = 0.94) ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรด้านมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์กรด้าน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์กร					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของหน่วยงาน	16 (9.6)	62 (37.1)	58 (34.7)	23 (13.8)	8 (2.3)	3.33	0.99	ปานกลาง
2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานตั้งไว้เป็นอย่างดี	11 (6.6)	63 (37.7)	57 (34.1)	28 (16.8)	8 (4.8)	3.25	0.97	ปานกลาง
3. มีการปรับปรุงเป้าหมาย คิวชีวัดและมาตรฐานของการทำงาน ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ ทรัพยากรงบประมาณ คน และเวลา ได้เป็นอย่างดี	9 (5.4)	46 (27.5)	72 (43.1)	31 (18.6)	9 (5.4)	3.09	0.94	ปานกลาง
รวม						3.22	0.89	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงาน ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน คือ ต้องมีการสนับสนุนองค์ประกอบของงานให้ครอบคลุม เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ส่วนปัญหา อุปสรรคคือ ขาดองค์ประกอบของงานที่กล่าวมาข้างต้นและมีการปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัดและมาตรฐานของการทำงาน เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ทรัพยากร งบประมาณ คนและเวลา ไว้ชัดเจน

8. มิตិความขัดแย้ง

บรรยากาศองค์การด้านมิติด้านมิติความขัดแย้ง ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.11 (S.D.= 0.77) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย เมื่อมีการประชุมของหน่วยงาน ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ค่าเฉลี่ย 3.37 (S.D.= 0.96) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย เมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันหน่วยงานได้เปิดโอกาสให้คิดสิ่งสร้างสรรค์และเป็นการกระตุ้นการทำงาน ค่าเฉลี่ย 3.32 (S.D.= 0.89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ไม่สามารถยอมรับการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 2.62 (S.D. = 1.07) ดังตารางที่ 11



ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การด้านมิติความขัดแย้ง ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์การด้าน มิติความขัดแย้ง	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์การ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย เมื่อมีการ ประชุมของหน่วยงาน ได้มี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่	18 (10.8)	59 (35.3)	62 (37.1)	22 (13.2)	6 (3.6)	3.37	0.96	ปานกลาง
2. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย เมื่อมี ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หน่วยงานได้เปิดโอกาสให้ คิดสร้างสรรค์และเป็น การกระตุ้นการทำงาน	12 (7.2)	60 (35.9)	70 (41.9)	19 (11.4)	6 (3.6)	3.32	0.89	ปานกลาง
3. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย เมื่อมี ความเห็นที่แตกต่างกัน สามารถเป็นผู้ร่วมหาข้อสรุป ร่วมกันกับหน่วยงานได้	7 (4.2)	57 (34.1)	67 (40.1)	26 (15.6)	10 (6.0)	3.15	0.94	ปานกลาง
4. การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย ไม่ สามารถยอมรับการ ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน ให้ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	7 (4.2)	29 (17.4)	52 (31.1)	52 (31.1)	27 (16.2)	2.62	1.07	ปานกลาง
รวม						3.11	0.77	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ได้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การดำเนินงานตาม ด้านมิติความขัดแย้งในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ คือ ต้องมีตำแหน่งสำหรับผู้รับผิดชอบงานที่มีความรู้ด้านงานแพทย์แผน มีกรอบการการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเมื่อมีการประชุมของหน่วยงานงานบริการการแพทย์แผนไทยควรมีส่วนร่วมและความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นต่างๆได้ ส่วนปัญหา อุปสรรค คือ ยังไม่มีการยอมรับงานบริการการแพทย์แผนไทยในส่วนต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น

9. มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

บรรยากาศองค์การด้านมิติด้านมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย มีการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานและในองค์กร ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D. = 0.91) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ในหน่วยงานมีการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน ค่าเฉลี่ย 3.53 (S.D. = 0.99) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.44 (S.D. = 0.94) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรด้านมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

บรรยากาศองค์กรด้าน มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	จำนวน ร้อยละ ระดับบรรยากาศองค์กร					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย มีการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานและในองค์กร	18 (10.8)	84 (50.3)	44 (26.3)	16 (9.6)	5 (3.0)	3.56	0.91	ปานกลาง
2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ในหน่วยงานมีการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน	24 (14.4)	71 (42.5)	48 (28.7)	17 (10.2)	7 (4.2)	3.53	0.99	ปานกลาง
3. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ในหน่วยงาน มีความรักใคร่กลมเกลียว สัมผัสสามัคคีกันดี	22 (13.2)	70 (41.9)	53 (31.7)	17 (10.2)	5 (3.0)	3.52	0.95	ปานกลาง
4. มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน	18 (10.8)	69 (41.3)	54 (32.3)	21 (12.6)	5 (3.0)	3.44	0.94	ปานกลาง
รวม						3.51	0.89	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ได้ข้อมูลเพิ่มเติมคือ บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานจะทำให้การดำเนินงาน ด้านมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้มีประสิทธิภาพ คือ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยหรือว่ารับผิดชอบงานอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่ จะมีความสัมพันธ์ที่ดีเนื่องจากการปฏิบัติงานจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหา อุปสรรค คือ ในการที่ทำการกิจกรรมงานแพทย์แผนไทยร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ยังปฏิบัติที่ไม่ค่อยได้ทำอย่างต่อเนื่อง

1.3 ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่

สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.81 (S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้านและระดับต่ำ 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 3.14 (S.D. = 0.95) รองลงมาซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการควบคุมคุณภาพมีค่าเฉลี่ย 3.01 (S.D. = 1.00) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับต่ำ คือ ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ย 2.49 (S.D. = 1.03) ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ด้าน มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย จำแนกรายด้าน

มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ด้านสถานที่เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม	2.49	1.03	ต่ำ
2. ด้านบุคลากร	2.80	0.88	ปานกลาง
3. ด้านการปฏิบัติงาน	3.14	0.95	ปานกลาง
4. ด้านการควบคุมคุณภาพ	3.01	1.00	ปานกลาง
5. ด้านการจัดบริการ	2.81	0.93	ปานกลาง
รวม	2.81	0.93	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ได้กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ปัญหาอุปสรรค คือ มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน ทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความพร้อมซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

1. ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.49 (S.D. = 1.03) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ห้องหรือบริเวณเก็บยา ได้มาตรฐานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในระดับศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 2.91 (S.D.= 1.12) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ที่พักคอยของผู้รับบริการการแพทย์แผนไทยมีเพียงพอตามจำนวนผู้มารับบริการ ค่าเฉลี่ย 2.80 (S.D.= 1.14) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับน้อย คือ มีสถานที่ที่ใช้ในการอบไอน้ำสมุนไพร ที่ได้มาตรฐานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในระดับศูนย์สุขภาพชุมชนค่าเฉลี่ย 2.25 (S.D.= 1.25) ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167)

ด้านสถานที่	จำนวน ร้อยละ ระดับการปฏิบัติงานตาม					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย							
เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ที่พักคอยของผู้รับบริการ การแพทย์แผนไทยเพียงพอ ตามจำนวนผู้มารับบริการ	9 (5.4)	41 (24.6)	52 (31.1)	38 (22.8)	27 (16.2)	2.80	1.14	ปานกลาง
2. ห้องตรวจโรคได้มาตรฐาน ตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยในระดับ ศูนย์สุขภาพชุมชน	8 (4.8)	40 (24.0)	56 (33.5)	34 (20.4)	29 (17.4)	2.78	1.13	ปานกลาง
3. ห้องหรือบริเวณเก็บยา ได้ มาตรฐานตามมาตรฐานงาน บริการการแพทย์แผนไทยใน ระดับศูนย์สุขภาพชุมชน	11 (6.6)	41 (24.6)	62 (37.1)	28 (16.8)	25 (15.0)	2.91	1.12	ปานกลาง

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167) (ต่อ)

ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม	จำนวน ร้อยละ ระดับการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
4. ห้องนวดสามารถจัดทำเป็น ห้องนวดเดี่ยวหรือห้องนวดรวม ตามเหมาะสมของพื้นที่และ จำนวนผู้รับบริการของศูนย์ สุขภาพชุมชน ได้ตามมาตรฐาน งานบริการการ แพทย์แผนไทย ในระดับ ศูนย์สุขภาพชุมชน	7 (4.2)	28 (16.8)	50 (29.9)	28 (16.8)	54 (32.3)	2.44	1.22	ต่ำ
5. มีสถานที่ที่ใช้ในการอบไอน้ำ สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน ตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยในระดับ ศูนย์สุขภาพชุมชน	6 (3.6)	28 (16.8)	37 (22.2)	26 (15.6)	70 (41.9)	2.25	1.25	ต่ำ
6. มีห้องประกอบสมุนไพรเดี่ยว หรือห้องประกอบสมุนไพรรวม ตามความเหมาะสมกับจำนวน ผู้รับบริการ	4 (2.4)	25 (15.0)	49 (29.3)	24 (14.4)	65 (38.9)	2.28	1.19	ต่ำ
7. มีห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าสำหรับ ผู้มารับบริการการแพทย์แผน ไทยในระดับศูนย์สุขภาพ ชุมชน	5 (3.0)	31 (18.6)	46 (27.5)	23 (13.8)	62 (37.1)	2.37	1.23	ต่ำ

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n = 167) (ต่อ)

ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม	จำนวน ร้อยละ ระดับปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
8. มีห้องอาบน้ำ สำหรับผู้ มารับบริการการแพทย์ แผนไทยในศูนย์สุขภาพ ชุมชน	6 (3.6)	32 (19.2)	40 (24.0)	24 (14.4)	65 (38.9)	2.34	1.27	ต่ำ
9. มีตู้สำหรับเก็บของ หรือ ระบบฝากของใช้ส่วนตัว ของผู้รับบริการในศูนย์ สุขภาพชุมชน	5 (3.0)	28 (16.8)	48 (28.7)	24 (14.4)	62 (37.1)	2.34	1.22	ต่ำ
10. มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้พิการ/ ผู้สูงอายุ ตามความเหมาะสม	6 (3.6)	33 (19.8)	49 (29.3)	28 (16.8)	51 (30.5)	2.49	1.21	ต่ำ
รวม						2.40	1.03	ต่ำ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีงบประมาณในการดำเนินการปรับปรุงหรือจัดทำสถานที่ จัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้หรือวัสดุอุปกรณ์และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมโดยรวมให้เหมาะสม ปัญหา อุปสรรค คือ มีนโยบายในเชิงของการปฏิบัติ แต่ขาดการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์

2. ด้านบุคลากร

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.80 (S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการชั่งประวัติ ตรวจร่างกาย

วินิจฉัยโรค ให้กับผู้มารับบริการก่อนการให้บริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 2.99 (S.D. = 1.00) รองลงมาคือ มีการให้ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคแก่ผู้มารับบริการการแพทย์แผนไทยในสถานอนามัย ค่าเฉลี่ย 2.97 (S.D. = 0.97) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการได้รับการอบรมเรื่องการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพด้วยวิธีทางการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 2.57 (S.D.= 1.08) ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n=167)

ด้านบุคลากร	จำนวน ร้อยละ ระดับแรงจูงใจ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. มีความรู้เพียงพอในการให้บริการการแพทย์แผนไทย	5 (3.0)	24 (14.4)	75 (44.9)	42 (25.1)	21 (12.6)	2.70	0.96	ปานกลาง
2. มีการซักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยโรคให้กับผู้มารับบริการก่อนการให้บริการการแพทย์แผนไทย	9 (5.4)	42 (25.1)	69 (41.3)	33 (19.8)	14 (8.4)	2.99	1.00	ปานกลาง
3. มีการได้รับการอบรมเรื่องการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพด้วยวิธีทางการแพทย์แผนไทย	6 (3.6)	26 (15.6)	60 (35.9)	41 (24.6)	34 (20.4)	2.57	1.08	ปานกลาง
4. มีการให้ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคแก่ผู้มารับบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน	6 (3.6)	44 (26.3)	71 (42.5)	31 (18.6)	15 (9.0)	2.97	0.97	ปานกลาง
รวม						2.80	0.88	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านบุคลากรในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีผู้รับผิดชอบงานที่มีการศึกษาด้านวิชาชีพแพทย์แผนไทยโดยตรงเป็นผู้ปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค คือ ปัจจุบันผู้รับชอบงานเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งไม่ได้จบวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย แต่มีเพียงการเข้าอบรมในระยะสั้น ๆ ซึ่งไม่มีความรู้เพียงพอที่จะการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยให้ครอบคลุมทุกด้าน

3. ด้านการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.14 (S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานมีการกำหนดขอบเขตบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.22 (S.D. = 1.06) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operating Procedure : SOP) ที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.14 (S.D. = 1.01) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการตรวจวินิจฉัย การรักษา และการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งการให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการในการดูแลสุขภาพตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 3.07 (S.D. = 1.00) ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายชื่อ (n=167)

ด้านการปฏิบัติงาน	จำนวน ร้อยละ ระดับแรงจูงใจ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด	กลาง	กลาง	ที่สุด	ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. การปฏิบัติงานมีการกำหนดขอบเขตบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานที่ชัดเจน	15 (9.0)	58 (34.7)	56 (33.5)	25 (15.0)	13 (7.8)	3.22	1.06	ปานกลาง
2. การปฏิบัติงานมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operating Procedure : SOP) ที่ชัดเจน	9 (5.4)	58 (34.7)	60 (35.9)	27 (16.2)	13 (7.8)	3.14	1.01	ปานกลาง
3. มีการตรวจวินิจฉัย รักษา และการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งการให้คำแนะนำแก่ผู้รับ บริการในการดูแลสุขภาพตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย	9 (5.4)	48 (28.7)	69 (41.3)	27 (16.2)	14 (8.4)	3.07	1.00	ปานกลาง
รวม						3.14	0.95	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีผู้รับผิดชอบงานที่มีการศึกษาด้านวิชาชีพแพทย์แผนไทยโดยตรงเป็นผู้ปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค คือ ปัจจุบันผู้รับผิดชอบงานเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งไม่ได้จบวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย มีเพียงแต่การเข้าอบรมในระยะสั้น ๆ ซึ่งไม่มีความรู้เพียงพอที่จะการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยให้ครอบคลุมทุกด้าน

4. ด้านการควบคุมคุณภาพ

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการควบคุมคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.01 (S.D.= 1.00) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการให้บริการ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการ การแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D.= 1.10) รองลงมา คือ มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพบริการ เช่น อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อน ความพึงพอใจของผู้รับ/ผู้ให้บริการ เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 3.02 (S.D.= 1.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการมารับบริการ เช่น มีแบบรายงานการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการรับบริการ เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 2.86 (S.D.= 1.07) ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการควบคุมคุณภาพในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n=167)

ด้านการควบคุมคุณภาพ	จำนวน ร้อยละ ระดับแรงจูงใจ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. มีการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการรับบริการ เช่น มีแบบรายงานการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการรับบริการ เป็นต้น	7 (4.2)	44 (26.3)	54 (32.3)	42 (25.1)	20 (12.0)	2.86	1.07	ปานกลาง
2. มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพบริการ เช่น อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อน ความพึงพอใจของผู้รับ/ผู้ให้บริการ เป็นต้น	9 (5.4)	51 (30.5)	57 (34.1)	34 (20.4)	16 (9.6)	3.02	1.05	ปานกลาง
3. ให้บริการ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการการแพทย์แผนไทย	16 (9.6)	54 (32.3)	53 (31.7)	29 (17.4)	15 (9.0)	3.16	1.10	ปานกลาง
รวม						3.01	1.00	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการควบคุมคุณภาพในในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิให้มีประสิทธิภาพ คือ มีการบันทึกอาการไม่พึงประสงค์จากผู้ป่วยที่มารับการรักษาเพื่อเป็นข้อมูลที่เฝ้าระวังในการรักษาครั้งต่อไป ประเมินความพึงพอใจจากผู้รับบริการ ปัญหา อุปสรรค คือ การบันทึกยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร การประเมินความพึงพอใจส่วนใหญ่ ประเมินโดยการซักถาม แต่ขาดการเก็บเป็นข้อมูลเชิงสถิติ

5. ด้านการจัดบริการ

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดบริการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.73 (S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเก็บเวชระเบียนที่ปลอดภัย และรักษา ความลับของผู้รับบริการ ได้ ค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D. = 1.08) รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีระบบเวชระเบียนที่ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.26 (S.D. = 1.06) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับต่ำ คือ มีการฟื้นฟูสภาพมารดาหลังคลอด เช่น การทับบมือเกลือ การอาบน้ำสมุนไพร การรัดหน้าท้อง การนวด อีจู้ เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 2.21 (S.D. = 1.08) ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดบริการในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n=167)

ด้านการจัดบริการ	จำนวน ร้อยละ ระดับแรงจูงใจ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1. มีระบบเวชระเบียนที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	13	67	53	19	15	3.26	1.06	ปานกลาง
	(7.8)	(40.1)	(31.7)	(11.4)	(9.0)			
2. มีการเก็บเวชระเบียนที่ปลอดภัย และรักษาความลับของผู้รับบริการได้	19	74	40	22	12	3.40	1.08	ปานกลาง
	(11.3)	(44.3)	(24.0)	(13.2)	(7.2)			
3. มีการส่งเสริมสุขภาพโดยการจัดให้มีการให้ความรู้ สาธิต สอน แสดงด้านการแพทย์แผนไทยเกี่ยวกับการบริหารร่างกายด้วยท่าฤๅษีดัดตน เป็นต้น หรือมีการให้ความรู้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น แผ่นพับ เสียงตามสาย เป็นต้น อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	9	48	65	28	17	3.02	1.04	ปานกลาง
	(5.4)	(28.7)	(38.9)	(16.8)	(10.2)			
4. มีการส่งเสริมสุขภาพโดยการนวดเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ	11	44	54	28	30	2.87	1.18	ปานกลาง
	(6.6)	(26.3)	(32.3)	(16.8)	(18.0)			
5. มีการส่งเสริมสุขภาพโดยการอบไอน้ำสมุนไพรเพื่อส่งเสริมสุขภาพ	10	26	44	36	51	2.45	1.24	ต่ำ
	(6.0)	(15.6)	(26.3)	(21.6)	(30.5)			

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดบริการในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายข้อ (n=167) (ต่อ)

ด้านการจัดบริการ	จำนวน ร้อยละ ระดับแรงจูงใจ					Mean	S.D.	การแปลผล
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
6. มีการส่งเสริมสุขภาพโดยการประชาสัมพันธ์โทร เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ	9 (5.4)	42 (25.1)	41 (24.6)	33 (19.8)	42 (25.1)	2.66	1.25	ปานกลาง
7. มีการป้องกันโรคโดยการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	11 (6.6)	57 (34.1)	58 (34.7)	24 (14.4)	17 (10.2)	3.13	1.07	ปานกลาง
8. มีการรักษาโรคโดยการให้สมุนไพรอย่างน้อย 10 รายการตามบัญชียาสมุนไพรของสถานอนามัย	26 (15.6)	38 (22.8)	62 (37.1)	22 (13.2)	19 (11.4)	3.18	1.18	ปานกลาง
9. มีการรักษาโรคโดยการนวดเพื่อการบำบัดรักษาโรค	11 (6.6)	24 (14.4)	56 (33.5)	37 (22.2)	39 (23.4)	2.59	1.18	ปานกลาง
10. มีการรักษาโรคโดยการประชาสัมพันธ์โทรเพื่อการบำบัดรักษาโรค	8 (4.8)	24 (14.4)	51 (30.5)	39 (23.4)	45 (26.9)	2.47	1.17	ต่ำ
11. มีการฟื้นฟูสภาพโดยการนวดเพื่อการฟื้นฟูสภาพ	8 (4.8)	29 (17.4)	55 (32.9)	34 (20.4)	41 (24.6)	2.57	1.17	ปานกลาง
12. มีการฟื้นฟูสภาพมารดาหลังคลอด เช่น การทักหม้อเกลือ การอบสมุนไพร การรัดหน้าท้อง การนวดอูฐ เป็นต้น	5 (3.0)	12 (7.2)	52 (31.1)	42 (25.1)	56 (33.5)	2.21	1.08	ต่ำ
รวม						2.81	0.93	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดบริการในในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีการตรวจร่างกาย ชักประวัติ และมีการจัดทำมีระบบเวชระเบียน ควรจัดบริการให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น จัดให้มีทั้งการนวด อบสมุนไพร การใช้ยาสมุนไพร รวมถึงการให้ศึกษาตามศาสตร์ของการแพทย์แผนไทย ปัญหา อุปสรรค คือ การให้บริการส่วนใหญ่มีเพียงการจ่ายยาสมุนไพรเพียง 5 รายการ บางส่วนก็มีการนวดไทยร่วมด้วย ส่วนการอบสมุนไพร รวมถึงการให้ศึกษาตามศาสตร์ของการแพทย์แผนไทย การฟื้นฟูสภาพมารดาหลังคลอด เช่น การทักหม้อเกลือ การอบสมุนไพร การรัดหน้าท้อง การนวดอิฐ เป็นต้น มีน้อย ส่วนของเวชระเบียน พบว่าเริ่มมีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดทำเวชระเบียนและการบันทึกข้อมูลและรายงานผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดบริการในในศูนย์สุขภาพชุมชน ยังไม่ครบ ถูกต้องสมบูรณ์ และมีส่วนขาด

1.4 คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

1.4.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สถานภาพสมรส (คู่) มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.176$, $p\text{-value} = 0.023$) ส่วน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานบริการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.016, -0.119, -0.017, -0.019, 0.020$ ตามลำดับ)

1.4.2 บรรยากาศองค์การ พบว่า ภาพรวมของบรรยากาศองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณารายด้าน พบว่า บรรยากาศองค์การด้านมิติโครงสร้างองค์การ มิติความรับผิดชอบ มิติการให้รางวัล มิติความเสี่ยง มิติความอบอุ่น มิติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติความขัดแย้ง มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน

งานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.696, 0.671, 0.683, 0.552, 0.646, 0.661, 0.676, 0.606, 0.445$ ตามลำดับ) รายละเอียด ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างควแปรอิสระกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ($n = 167$)

คุณลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศ องค์การ	การปฏิบัติงาน		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความ สัมพันธ์
คุณลักษณะส่วนบุคคล			
เพศ (หญิง)	-0.016	0.838	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุ	-0.119	0.127	ไม่มีความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส (คู่)	0.176*	0.023	ต่ำ
ระดับการศึกษา (ป.ตรีหรือเทียบเท่า)	-0.017	0.827	ไม่มีความสัมพันธ์
รายได้	-0.019	0.809	ไม่มีความสัมพันธ์
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	0.020	0.795	ไม่มีความสัมพันธ์
บรรยากาศองค์การ			
มิติโครงสร้างองค์การ	0.696**	<0.001	ปานกลาง
มิติความรับผิดชอบ	0.671**	<0.001	ปานกลาง
มิติการให้รางวัล	0.683**	<0.001	ปานกลาง
มิติความเสี่ยง	0.552**	<0.001	ปานกลาง
มิติความอบอุ่น	0.646**	<0.001	ปานกลาง
มิติการสนับสนุน	0.661**	<0.001	ปานกลาง
มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0.676**	<0.001	ปานกลาง
มิติความขัดแย้ง	0.606**	<0.001	ปานกลาง
มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	0.445**	<0.001	ปานกลาง

* ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05

** ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.001

1.5 คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์กร ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ ชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระซึ่งมีหลายตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัวนั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ซึ่งวิธีการดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ว่าจะนำตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยครั้งละ 1 ตัวแปร ถ้าตัวแปรอิสระที่นำเข้ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่มีอยู่แล้วในสมการถดถอย วิธีการแบบขั้นตอน (Stepwise) จะตัดตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับตัวใดตัวหนึ่งออกจากสมการถดถอยเอง และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในกรณีที่ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Regression Analysis (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) ดังนี้คือ (1) ค่าคลาดเคลื่อน (e) มีการแจกแจงแบบปกติ ทดสอบโดย Kolmogorov - Smirnov และใช้ Histogram ของค่าคลาดเคลื่อนพบว่าค่าความคลาดเคลื่อน (e) มีการแจกแจงปกติ (2) ค่าเฉลี่ยของค่าคลาดเคลื่อน (e) เท่ากับ 0 ทดสอบโดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าเฉลี่ยของค่าคลาดเคลื่อน (e) เท่ากับ 0 (3) แต่ละค่าของ x ความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อน (e) มีค่าคงที่ ทดสอบโดยการทำ Scatter plot พบว่าการกระจายของค่าคลาดเคลื่อนอยู่ในลักษณะปกติและ (4) ค่าคลาดเคลื่อน (e) ต้องเป็นอิสระต่อกันทดสอบโดยค่า Durbin-Watson พบว่ามีค่า 1.961 (ค่า Durbin-Watson มีค่าอยู่ระหว่าง 1.50-2.50 ถ้าค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่า (e) มีอิสระต่อกันมาก) แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน หลังจากนั้นวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันสูงเกินข้อจำกัด จึงสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอยได้ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์กรในการปฏิบัติงาน
คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน บรรยากาศองค์กรประกอบด้วยด้านมิติโครงสร้างองค์กร มิติความ
รับผิดชอบ มิติการให้รางวัล มิติความเสี่ยง มิติความอบอุ่น มิติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการ
ปฏิบัติงาน มิติความขัดแย้ง มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย
ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติมาอธิบายตัวแปรตามโดยการ
เพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ ทีละตัว เรียกว่า Stepwise

ผลการศึกษา พบว่า มิติบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ คือ มิติโครงสร้างองค์การ ($p\text{-value} < 0.001$) มิติการให้รางวัล ($p\text{-value} < 0.001$) มิติการสนับสนุน ($p\text{-value} < 0.001$) ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีการคัดเลือกตัวแปรอิสระในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ มิติโครงสร้างองค์การ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 0.324 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรมิติโครงสร้างองค์การ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ เพิ่มขึ้น 0.324 หน่วย สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 48.4

ขั้นตอนที่ 2 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ มิติการให้รางวัล มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 0.363 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปร มิติการให้รางวัล เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ เพิ่มขึ้น 0.363 หน่วย สามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 60.6

ขั้นตอนที่ 3 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ มิติการสนับสนุน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 0.258 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรมิติการสนับสนุน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ เพิ่มขึ้น 0.258 หน่วย สามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ งานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 64.57 ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

ตัวแปร	B	Beta	T	P-value	R	R ²
มิติโครงสร้างองค์กร	0.324	0.310	4.714	<0.001	0.696	0.484
มิติการให้รางวัล	0.363	0.368	6.335	<0.001	0.779	0.606
มิติการสนับสนุน	0.258	0.273	4.338	<0.001	0.804	0.647

ค่าคงที่ = - 0.002 , F = 99.528 .
P-value < 0.001

จากผลการศึกษาดังกล่าว ตารางที่ 20 ได้ผลการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

เมื่อ	Y	=	$a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$
	Y	=	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิ
	a	=	ค่าคงที่
	b_1	=	สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ 1
	x_1	=	ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 คือ มิติโครงสร้างองค์กร
	b_2	=	สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ 2
	x_2	=	ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 คือ มิติการให้รางวัล
	b_3	=	สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ 3
	x_3	=	ตัวแปรอิสระตัวที่ 3 คือ มิติการสนับสนุน

แทนค่าสมการได้ดังนี้

$$Y = -0.002 + (0.324) (\text{มิติโครงสร้างองค์การ}) + (0.363) (\text{มิติการให้รางวัล}) + (0.258) (\text{มิติการสนับสนุน})$$

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ และถูกเลือกเข้าสมการนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่ถูกเลือกเข้าสมการเป็นตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับดังนี้ มิติโครงสร้างองค์การ (p-value < 0.001) มิติการให้รางวัล (p-value < 0.001) มิติการสนับสนุน (p-value < 0.001) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 64.7

1.6 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ในมิติด้านต่าง ๆ โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 167 ฉบับ ได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั้งหมด 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 56.89 โดยส่วนใหญ่จะเสนอปัญหาอุปสรรค ในส่วนของมิติการให้รางวัล ร้อยละ 33.68 รองลงมาคือมิติโครงสร้างองค์การ ร้อยละ 26.31 ในด้านที่เสนอปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด คือ มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน ร้อยละ 3.15 ส่วน มิตិความขัดแย้ง มิตិความอบอุ่น มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ได้แสดงปัญหาและอุปสรรคและเสนอแนะปัญหา และ ในส่วนของข้อเสนอแนะ พบว่า ส่วนใหญ่จะให้ข้อเสนอแนะในส่วนของมิติการให้รางวัล ร้อยละ 37.64 รองลงมา คือ มิติโครงสร้างองค์การ ร้อยละ 23.52 มิติความรับผิดชอบ ร้อยละ 21.17 ตามลำดับ ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ร้อยละของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะบรรยากาศองค์การและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ (n = 95)

บรรยากาศองค์การและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย	ปัญหา จำนวน	อุปสรรค ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ จำนวน	ร้อยละ
บรรยากาศองค์การ				
มติการให้รางวัล	32	33.68	32	37.64
มติโครงสร้างองค์การ	25	26.31	20	23.52
มติความรับผิดชอบ	19	20.00	18	21.17
มติความเสี่ยง	10	10.52	7	8.23
มติการสนับสนุน	6	6.31	5	5.88
มติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	3	3.15	3	3.52
รวม	95	100	85	100

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 167 ฉบับ ได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั้งหมด 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 56.88 โดยส่วนใหญ่จะเสนอปัญหาอุปสรรค ในส่วนของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านบุคลากร ร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ด้านสถานที่เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 25.26 ในด้านที่เสนอปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุมคุณภาพ ร้อยละ 6.31, ในส่วนของการข้อเสนอแนะ พบว่า ส่วนใหญ่จะให้ข้อเสนอแนะในส่วนของด้านบุคลากร ร้อยละ 43.18รองลงมา คือ ด้านสถานที่เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดล้อมร้อยละ 27.๒7 ด้านการจัดบริการ ร้อยละ 20.45 ตามลำดับ ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ร้อยละของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ (n = 95)

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทย	ปัญหา จำนวน	อุปสรรค ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ	
			จำนวน	ร้อยละ
1.ด้านบุคลากร	38	40.00	38	43.18
2. ด้านสถานที่เครื่องมือเครื่องใช้และ สิ่งแวดล้อม	24	25.26	24	27.27
3.ด้านการจัดบริการ	18	18.94	18	20.45
4. ด้านการปฏิบัติงาน	9	9.47	5	5.68
5. ด้านการควบคุมคุณภาพ	6	6.31	3	3.40
รวม	95	100	88	100

สำหรับรายละเอียดของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งรวบรวมจากแบบสอบถาม
ปลายเปิดที่ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังตารางที่ 23



ตารางที่ 23 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานตาม
มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ
ชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. บรรยากาศองค์การ	
1.1 มิติโครงสร้างองค์การมีนโยบายชัดเจนเด่น โขบายส่วนใหญ่ที่กำหนดออกมาจะเป็นในส่วนของกรปฏิบัติ ซึ่งไม่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ เช่น ขาดงบประมาณในการสนับสนุนขาดบุคลากรที่มีความรู้โดยตรง ทำให้การดำเนินงานไม่ค่อยบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดตามนโยบาย	1.1.1 การกำหนดนโยบายและการบริหารควรมีการกำหนดให้ครอบคลุมทั้งงบประมาณ บุคลากร และรายละเอียดของงาน 1.1.2 การบริหารงานควรเน้นหลักการปฏิบัติตามแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริง
1.2 มิติความรับผิดชอบปัจจุบัน ผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชนไม่ได้จบด้านการแพทย์แผนไทยโดยตรงจึงทำให้ขาดความรู้และความชำนาญด้านงานแพทย์แผนไทยรวมทั้งภาระงานที่มีอยู่เดิมมีมากทำให้ความรับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยทำได้ไม่เต็มที่ และในบางครั้งได้มีการย้ายผู้รับผิดชอบงานจนทำให้การปฏิบัติงานไม่มีความต่อเนื่อง	1.2.1 มีผู้รับผิดชอบที่จบด้านแพทย์แผนไทย เนื่องจากมีความรู้ความชำนาญด้านนี้โดยตรง และมีความเข้าใจในบทบาทภาระงานในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย 1.2.2 ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นจากการปฏิบัติงานมากขึ้น 1.2.3 ควรกำหนดบทบาท ลักษณะงานแพทย์แผนไทย ที่ชัดเจน
1.3 มิติการให้รางวัลไม่มีเงิน โบนัส หรือค่าตอบแทนล่วงเวลาซึ่งเงิน โบนัส หรือค่าตอบแทนล่วงเวลาที่ได้รับอยู่จะได้จากงานที่ผู้รับผิดชอบงานปฏิบัติอยู่	1.3 ควรมีตำแหน่งรองรับ และมีการพิจารณาความดีความชอบจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีค่าตอบแทนที่มั่นคงและเหมาะสมต่อผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทย
1.4 มิติการสนับสนุนไม่มีตำแหน่งที่ชัดเจนในงานแพทย์แผนไทย หน่วยงานควรมีการปรับปรุงกระบวนการบริการ	1.4 เพิ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อช่วยจัดสรรความรับผิดชอบงานซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และควรมีการ

ตารางที่ 23 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานตาม
มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ
ชุมชน จังหวัดชัยภูมิ (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>ทำงานเพื่อการพัฒนาการบริการดีขึ้น</p> <p>เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยส่วนใหญ่มีภาระงานที่ทำประจำอยู่แล้วเมื่อมีงานแพทย์แผนไทยเข้ามาซึ่งถือได้ว่าเป็นการเพิ่มภาระงานมากขึ้น รวมไปถึงกรอบการปฏิบัติงานไม่ชัดเจนซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงาน</p> <p>1.4 มติความเสี่ยงปัจจุบันผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชนไม่ได้จบด้านการแพทย์แผนไทยโดยตรงจึงทำให้ขาดความรู้และความชำนาญด้านงานแพทย์แผนไทย ส่งผลให้ไม่เข้าใจลักษณะของงานที่จะปฏิบัติและมีการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกันกับงานประจำ</p> <p>1.5 มิติมาตรฐานการปฏิบัติงานไม่มีการสนับสนุนองค์ประกอบของงานให้ครอบคลุม เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ส่วนปัญหา อุปสรรคคือ ขาดองค์ประกอบของงานที่กล่าวมาข้างต้นและมีการปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัดและมาตรฐานของการทำงาน เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ทรัพยากร งบประมาณ คนและเวลา ไว้ชัดเจน</p>	<p>ด้านแพทย์แผนไทย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างความเข้าใจในส่วนของผู้บังคับบัญชาพร้อมด้วยเพื่อจะได้เห็นถึงความสำคัญของงานแพทย์แผนไทยซึ่งจะนำไปสู่การสนับสนุนจนเกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งได้ ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องงานแพทย์แผนไทยอย่างต่อเนื่องให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อใช้ในการให้ความรู้</p> <p>1.5.1 มีผู้รับผิดชอบที่จบด้านแพทย์แผนไทย เนื่องจากมีความรู้ความชำนาญด้านนี้โดยตรง และมีความเข้าใจในบทบาทภาระงานในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย</p> <p>1.5.2 หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานใหม่ๆ ให้ไปสู่เป้าหมายได้และตัดทอนงานที่ทำซ้ำซ้อนออก</p> <p>1.6 ควรมีการปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัดและมาตรฐานของการทำงาน เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ทรัพยากร งบประมาณ คนและเวลา ไว้ชัดเจน</p>

ตารางที่ 23 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานตาม
มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ
ชุมชน จังหวัดชัยภูมิ (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย</p>	
<p>2.1 ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม พบว่า ไม่มีสถานที่ที่เป็นสัดส่วนในการปฏิบัติงานรวมทั้งไม่มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ซึ่งสืบเนื่องมาจากไม่มีงบประมาณ</p>	<p>2.1 จัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงสถานที่ และซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ที่เหมาะสมที่จะใช้ประกอบกับการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทย</p>
<p>2.2 ด้านบุคลากร พบว่า มีนโยบายในการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทย แต่ไม่มีการจัดสรรบุคลากรที่เข้ามารับผิดชอบงานรวมทั้งผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทยมีภาระงานที่เป็นงานประจำอยู่แล้ว ทำให้การปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ รวมทั้งบุคลากรยังขาดความรู้ด้านงานแพทย์แผนไทย</p>	<p>2.2 ควรจัดสรรตำแหน่งเพื่อให้บุคลากรที่จบด้านแพทย์แผนไทยโดยตรงมาเป็นผู้รับผิดชอบงาน หรือจัดอบรมให้ความรู้เรื่องงานแพทย์แผนไทยอย่างต่อเนื่องให้กับเจ้าหน้าที่</p>
<p>2.3 ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจุบันผู้รับผิดชอบงานส่วนใหญ่เป็นบุคลากรด้านสาธารณสุขซึ่งไม่มีความรู้เรื่องแพทย์แผนไทย ทำให้การปฏิบัติงานไม่ครอบคลุม รวมทั้งไม่มีกรอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน</p>	<p>2.3 ควรกำหนดกรอบและตัวชี้วัดที่ชัดเจนต่อการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทย พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้เรื่องแพทย์แผนไทยถึงรายละเอียดต่างๆ ในการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อให้ครอบคลุมการปฏิบัติงาน</p>
<p>2.4 ด้านการควบคุมคุณภาพ พบว่า ไม่มีตัวชี้วัดที่แน่นอนที่จะมาใช้ในการควบคุมคุณภาพ</p>	<p>2.4 ควรมีการจัดทำตัวชี้วัดที่แน่นอนเพื่อใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการควบคุมคุณภาพ</p>
<p>2.5 ด้านการจัดบริการ พบว่า ส่วนใหญ่มีการให้บริการแค่มียาสมุนไพรเพียง 5 รายการส่วนการจัดบริการด้านอื่นๆ เช่น นวด ประคบ อบสมุนไพร เป็นต้น มีน้อยมาก เนื่องจากไม่มีบุคลากรเข้ามาช่วยงานในส่วนนี้</p>	<p>2.5 เมื่อมีนโยบายงานแพทย์แผนไทยลงสู่ศูนย์สุขภาพชุมชน ควรจะมีการจัดบริการให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยให้กระทรวงสาธารณสุขมีการสนับสนุนอย่างจริงจังในทุกๆ ด้าน เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์รวมถึงเวชภัณฑ์และสถานที่ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในด้านการจัดบริการ</p>

2. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาระยะการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.7 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 44.4 อายุเฉลี่ย 43.8 ปี (S.D.= 6.8) อายุต่ำสุด 24 ปี อายุสูงสุด 57 ปี สถานภาพสมรส คู่ ร้อยละ 77.2 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 83.2 รายได้ระหว่าง 20,001 -30,000 บาท ร้อยละ 59.9 รายได้เฉลี่ย 25,889 บาท (S.D. = 6,340) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานการแพทย์แผนไทย 1 - 5 ปี ร้อยละ 51.5 เฉลี่ย 5.85 ปี (S.D. = 3.19)

2.2 ระดับบรรยากาศองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

โดยภาพรวมบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D.=0.66) สอดคล้องกับการศึกษาของ เสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.51, S.D. = 0.53, 95\% CI = 3.38-3.64$) สอดคล้องกับ นกมล เกษทองมา (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมีส่วนร่วมของทีมนักสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า บรรยากาศองค์การภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50, S.D. = 0.42$) สอดคล้องกับ ดำรง รัตนเวฬุ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 9 มิติ และมีความแตกต่างกับการศึกษาของ อรรคเดช อรรคเศรษฐัง (2551) บรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 4.10, s.d. = 0.38) สอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนีย์ ทินราช (2551) บรรยากาศองค์การในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในจังหวัด

ขอนแก่น อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.71 (S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาระดับของบรรยากาศองค์การรายด้าน พบว่า ด้านมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยมีบรรยากาศองค์การในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D.= 0.89) รองลงมา คือ ด้านมิติความรับผิดชอบและมิติการสนับสนุนมีบรรยากาศองค์การในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.75) และค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.88) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านมิติการให้รางวัลโดยมีบรรยากาศองค์การในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.70 (S.D.= 0.85) มีรายละเอียดดังนี้

1. **มิติโครงสร้างองค์การ** อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D.= 0.80) สอดคล้องกับการศึกษาของ เสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า บรรยากาศองค์การด้านมิติโครงสร้างองค์การ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D.= 0.67) สอดคล้องกับ ดำรง รัตนเวฬุ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 9 มิติ แตกต่างกับการศึกษาของ อรรถเดช อรรถเศรษฐัง (2551) บรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 4.10, s.d. = 0.38) เมื่อพิจารณาแยกรายมิติ พบว่า มิติโครงสร้าง อยู่ในระดับสูง (Mean = 4.19, s.d. = 0.53) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานมีการมอบหมายภาระงาน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยไว้อย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.30 (S.D. = 0.88) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ หน่วยงาน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยไว้อย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.24 (S.D. = 0.91) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หน่วยงานมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยไว้อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ค่าเฉลี่ย 3.02 (S.D. = 0.94) กล่าวคือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน มีการกำหนดโครงสร้างและนโยบายขององค์กร ลักษณะงานหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งงาน กฎ ระเบียบแนวทางการปฏิบัติงานที่เจ้าหน้าที่รับรู้ร่วมกันมีการชี้แจงนโยบายและโครงสร้างทางการบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบและผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในบทบาทที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดบริการด้านการบริการการแพทย์แผนไทยได้มีการขยายบริการในทุกระดับและกว้างขวางขึ้น ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้จัดระดับการบริการการแพทย์แผนไทยในสถานบริการสุขภาพภาครัฐเป็น 4 ระดับ ซึ่งศูนย์สุขภาพชุมชนมีการ

จัดบริการด้านการบริการการแพทย์แผนไทย ระดับ 1 ขึ้นไป ส่วนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชนตามนโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้สนองตอบนโยบายในการสนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาไทย โดยผสมผสานการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขของรัฐ ซึ่งในปี 2547 กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้ ศูนย์สุขภาพชุมชน จะต้องจัดให้มีบริการแพทย์แผนไทยในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าครอบคลุมทุกแห่ง และมีสถานที่ให้บริการเป็นการเฉพาะตามเกณฑ์มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย แต่สิ่งที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขคือศูนย์สุขภาพชุมชนควรมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยไว้ อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้เพื่อให้มีการปรับและยึดหยุ่นในเรื่องระเบียบ กฎเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยให้สอดคล้องสภาพการปฏิบัติงาน

2. มิติตามรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.75) สอดคล้องกับการศึกษาของเสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า บรรยากาศองค์การด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.25 (S.D.= 0.46) สอดคล้องกับ นภดล เกษทองมา (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าบรรยากาศองค์การภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาแยกรายมิติ พบว่า มิติตามรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.39, s.d. = 0.53) กล่าวคือ หน่วยงานมีการรับรู้ต่อความรับผิดชอบ มีความพยายามปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จ ยอมรับความผิดพลาดในการ ปฏิบัติงานของตนเองในการการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยด้วยความรู้สึกรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวคิดของ Litwin & Stringer (1968) ที่ว่า องค์การที่ผู้บริหารให้ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานย่อมเป็นเครื่องสร้างบรรยากาศในการทำงานให้สมาชิกขององค์การมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อวัตถุประสงค์ขององค์การมากยิ่งขึ้นเพื่อการแก้ไข และปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

3. มิตินำให้รางวัล อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.70 (S.D.= 0.85) สอดคล้องกับการศึกษาของเสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่าบรรยากาศองค์การด้านมิตินำให้รางวัล อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.24 (S.D.= 0.71) สอดคล้องกับ นภดล เกษทองมา (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมี

ส่วนร่วมของทีมสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าบรรยากาศองค์การภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาแยกรายมิติ พบว่า มิติการให้รางวัล อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.23, s.d. = 0.58) กล่าวคือ รับรู้ความไม่เหมาะสมของการได้รับการพิจารณาความดีความชอบอย่างเหมาะสมกับผลงาน การทุ่มเทการปฏิบัติงาน การได้รับเงินโบนัสและ ค่าล่วงเวลาจากการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยที่ได้รับผิดชอบที่เหมาะสม ยังไม่ชัดเจนและไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในหน่วยงาน

4. **มิติความเสี่ยง** อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.92 (S.D.= 0.69) สอดคล้องกับการศึกษาทัศนีย์ ทินราช (2551) บรรยากาศองค์การในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จังหวัดขอนแก่น. พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาระดับบรรยากาศองค์การรายมิติ มิติความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยคะแนน = 3.26 (S.D.= 0.69) สอดคล้องกับ นภดล เกษทองมา (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าบรรยากาศองค์การภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาแยกรายมิติ พบว่า มิติความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.21, s.d. = 0.48) กล่าวคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขรับรู้มีการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ในงานใหม่ๆ มีมาตรการการป้องกันความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานบริการการแพทย์แผนไทยที่ดีพอ รับรู้ในสถานการณ์ให้บริการทางด้านสุขภาพมีโอกาสเสี่ยงต่อการสัมผัสและ ติดเชื้อจากเชื้อโรคต่างๆ ได้ง่าย และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย บางครั้งไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามขั้นตอน กฎ ระเบียบของหน่วยงานที่กำหนดไว้ยังไม่ดีพอต้องได้รับการอบรมเพิ่มเติม ความรู้ทางวิชาการการแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

5. **มิติความอบอุ่น** อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.25 (S.D.= 0.78) สอดคล้องกับการศึกษาของเสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่าบรรยากาศองค์การด้านมิติความอบอุ่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D. = 0.82) สอดคล้องกับ คำรง รัตนเวฬุ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 9 มิติ กล่าวคือ มีการรับรู้ในการหน่วยงานมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำงานเป็นทีม ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน ความไว้วางใจซึ่งกันและกันและเข้าใจกันดี

ในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานในหน่วยงานและทำงานอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด Halpin & Croft (1966) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์อันมิตรของผู้ร่วมงานมีผลต่อความสำเร็จของงาน

6. **มติการสนับสนุน** อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.788) สอดคล้องกับการศึกษาที่สนธิ์ ทินราช (2551) บรรยายกาสองค์การในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับบรรยากาศสองค์การสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาในระดับบรรยากาศรายมิติ มติการสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยคะแนน = 3.26 (S.D.= 0.69) สอดคล้องกับ คำรง รัตนเวฬุ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบรรยากาศสองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับบรรยากาศสองค์การของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 9 มิติ กล่าวคือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย มีความช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน ต่อเพื่อนร่วมงานเพื่อความสำเร็จของงานและองค์การเป็นอย่างดีทำให้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิดวิธีการทำงานซึ่งกันและกันและหน่วยงานมีการปรับปรุงกระบวนการบริการทำงานเพื่อการพัฒนาการบริการที่มีคุณภาพ มีการสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ การได้รับการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจและทำงานอย่างเต็มที่

7. **มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน** อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.22 (S.D.= 0.89) สอดคล้องกับการศึกษาของเสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศสองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า บรรยากาศสองค์การด้านมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.59 (S.D.= 0.60) สอดคล้องกับ นกมล เกษทองมา (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศสองค์การกับการมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าบรรยากาศสองค์การภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายมิติ พบว่า มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.53) กล่าวคือ การรับรู้ถึงการมีการสนับสนุนองค์ประกอบของงานไม่ครอบคลุม เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ คือ ขาดองค์ประกอบของงานที่กล่าวมาข้างต้นและรับรู้ถึงการปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัดและมาตรฐานของการทำงาน เพื่อความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ทรัพยากร งบประมาณ คนและเวลาไว้ไม่ชัดเจน

8. **มิตติความขัดแย้ง** อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.11 (S.D.=0.77) สอดคล้องกับการศึกษาของ เสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่าบรรยากาศองค์การด้านมิตติความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.46 (S.D.= 0.62) สอดคล้องกับ นกมล เกษทองมา(2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าบรรยากาศองค์การภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายมิติ พบว่า มิตติความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.53) แตกต่างกับการศึกษาของ อรรถเดช อรรถเศรษฐัง (2551) บรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์. พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 4.10, s.d. = 0.38) เมื่อพิจารณาแยกรายมิติ พบว่า ทุกมิติได้แก่ มิติโครงสร้าง มิตติความรับผิดชอบ มิติรางวัล มิตติความเสี่ยง มิตติความอบอุ่น มิตติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิตติความขัดแย้ง และมิตติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย บุคลากรสามารถได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ ยอมรับการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปรับการขัดแย้งให้เกิดผลดีต่อองค์การ โดยการใช้เวทีการประชุม การพูดคุยหาข้อสรุป ซึ่ง เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ, (2540) กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้งแบบสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ทำหายใหม่ ๆ เพราะเป็นการกระตุ้นความคิดและวิธีการแก้ปัญหาให้มีความสำเร็จของการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงและความอยู่รอดขององค์การ

9. **มิตติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน** อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D.=0.89) สอดคล้องกับการศึกษาของ อรรถเดช อรรถเศรษฐัง (2551) บรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์. พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชน 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 4.10, s.d. = 0.38) เมื่อพิจารณาแยกรายมิติ พบว่า ทุกมิติได้แก่ มิติโครงสร้าง มิตติความรับผิดชอบ มิติรางวัล มิตติความเสี่ยง มิตติความอบอุ่น มิตติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิตติความขัดแย้ง และมิตติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ ทศนีย์ ทินราช (2551) บรรยากาศองค์การในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จังหวัดขอนแก่น. พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยคะแนน=3.71 (S.D. = 0.34) กล่าวคือ แสดงให้รับรู้ว่าการ

ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ในหน่วยงานมีการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน มีการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานและในองค์กรและ มีความรักใคร่กลมเกลียว สัมผัสสามานสามัคคีกันดี

2.3 ระดับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

โดยภาพรวมของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.81 (S.D.= 0.93) สอดคล้องกับการศึกษาของ อติศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีอนามัยจังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.83 (S.D. = 0.70) สอดคล้องกับ เสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} = 2.28, S.D. = 0.38, 95% CI = 2.18-2.38) สอดคล้องกับ มะณู บุญศรีมณีชัย (2548) พบว่า ภาพรวมการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.01 (S.D.= 0.62) สอดคล้องกับการศึกษาของ ณิชชา แว่นแคว้น (2547) พบว่า ภาพรวมการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขระดับตำบลในเขต 6 อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.21 (S.D.= 0.37) สอดคล้องกับการศึกษาของ วนิดา รอดูยุทธ (2547) พบว่า ภาพรวมผู้ใช้บริการรักษาด้วยการแพทย์แผนไทยมีพฤติกรรมการใช้บริการรักษาด้วยการแพทย์แผนไทย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 45.9 (S.D.= 17.0) แตกต่างจากการศึกษาของ ชูทิว เกษิต (2551) พบว่า ภาพรวมการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและการบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.68 (S.D.= 0.48) สอดคล้องกับการศึกษาของ นิยม วิชัยโย (2546) พบว่า ภาพรวมการดำเนินงานบริหารของเจ้าหน้าที่ที่ศูนย์แพทย์แผนไทยในจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.88 (S.D.= 0.53) และภาพรวมพึงพอใจในการบริการของศูนย์แพทย์แผนไทยในจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.15 (S.D.= 0.40) และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ ไม่มีสถานที่เป็นสัดส่วนสำหรับให้บริการแพทย์แผนไทยและบุคลากรขาดความรู้ทักษะด้านการแพทย์แผนไทยส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ข้อเสนอแนะ คือ ควร

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบำรุงสถานที่สำหรับให้บริการแพทย์แผนไทย เครื่องมือ เครื่องใช้ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ ควรมีการอบรมให้ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยสำหรับ เจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางและด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.14 (S.D.= 0.95) รองลงมา คือ ด้านการ ควบคุมคุณภาพ ค่าเฉลี่ย 3.01 (S.D.= 1.00) ด้านการการจัดบริการ ค่าเฉลี่ย 2.81 (S.D.= 0.93) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสถานที่เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.49 (S.D.= 1.03) มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้าน สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.49 (S.D. = 1.03) สอดคล้องกับ อติศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน บริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนอนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า การ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และ สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.40 (S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ห้องหรือบริเวณเก็บยา ได้มาตรฐานตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยในระดับศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 2.91 (S.D.= 1.12) รองลงมาอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ ที่พักคอยของผู้รับบริการการแพทย์แผนไทยมีเพียงพอตามจำนวนผู้มารับบริการ ค่าเฉลี่ย 2.80 (S.D.= 1.14) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับน้อย คือ มีสถานที่ที่ใช้ใน การอบไอน้ำสมุนไพร ที่ได้มาตรฐานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในระดับศูนย์ สุขภาพชุมชนค่าเฉลี่ย 2.25 (S.D.= 1.25) ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีงบประมาณในการดำเนินการปรับปรุงหรือจัดทำสถานที่ จัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้หรือวัสดุ อุปกรณ์และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมโดยรวมให้เหมาะสม ปัญหา อุปสรรค คือ มีนโยบายในเชิงของ การปฏิบัติแต่ขาดการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์

2.3.1 ด้านบุคลากร

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.80 (S.D.= 0.88) สอดคล้องกับ อติศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในสถานีนอนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการ

การแพทย์แผนไทยด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.00 (S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการซักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยโรค ให้กับผู้มารับบริการก่อนการให้บริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 2.99 (S.D. = 1.00) รองลงมาคือ มีการให้ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคแก่ผู้มารับบริการการแพทย์แผนไทยในศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 2.97 (S.D. = 0.97) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการได้รับการอบรมเรื่องการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพด้วยวิธีการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 2.57 (S.D. = 1.08) ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยด้านบุคลิกภาพในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีผู้รับผิดชอบงานที่มีการศึกษาด้านวิชาชีพแพทย์แผนไทยโดยตรงเป็นผู้ปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค คือ ปัจจุบันผู้รับผิดชอบงานเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งไม่ได้จบวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย แต่มีเพียงการเข้าอบรมในระยะสั้น ๆ ซึ่งไม่มีความรู้เพียงพอที่จะการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยให้ครอบคลุมทุกด้าน

2.3.2 ด้านการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.14 (S.D. = 0.95) สอดคล้องกับ อติศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.05 (S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานมีการกำหนดขอบเขตบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.22 (S.D. = 1.06) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operating Procedure: SOP) ที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.14 (S.D. = 1.01) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการตรวจวินิจฉัย การรักษา และการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งการให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการในการดูแลสุขภาพตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 3.07 ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีผู้รับผิดชอบงานที่มีการศึกษาด้านวิชาชีพแพทย์แผนไทยโดยตรงเป็นผู้ปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค คือ ปัจจุบันผู้รับผิดชอบงานเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งไม่ได้จบวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย มีเพียงแต่

การเข้าอบรมในระยะสั้นๆ ซึ่งไม่มีความรู้เพียงพอที่จะการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยให้ครอบคลุมทุกด้าน

2.3.3 ด้านการควบคุมคุณภาพ

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการควบคุมคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.01 (S.D.= 1.00) สอดคล้องกับ อดิศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานอนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยด้านการควบคุมคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.94 (S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการให้บริการโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการการแพทย์แผนไทย ค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D. = 1.10) รองลงมา คือ มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพบริการ เช่น อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อน ความพึงพอใจของผู้รับ/ผู้ให้บริการ เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 3.02 (S.D.= 1.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการมารับบริการ เช่น มีแบบรายงานการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการรับบริการ เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 2.86 (S.D.= 1.07) ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการควบคุมคุณภาพในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพ คือ มีการบันทึกอาการไม่พึงประสงค์จากผู้ป่วยที่มารับการรักษา เพื่อเป็นข้อมูลที่เฝ้าระวังในการรักษาครั้งต่อไป ประเมินความพึงพอใจจากผู้รับบริการ ปัญหาอุปสรรค คือ การบันทึกยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร การประเมินความพึงพอใจส่วนใหญ่ประเมินโดยการซักถามแต่ขาดการเก็บเป็นข้อมูลเชิงสถิติ

2.3.4 ด้านการจัดบริการ

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดบริการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.73 (S.D. = 0.78) สอดคล้องกับ อดิศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานอนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.73 (S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเก็บเวชระเบียนที่ปลอดภัย และรักษา ความลับของผู้รับบริการได้ค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D. = 1.08) รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีระบบเวชระเบียนที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ค่าเฉลี่ย 3.26 (S.D.= 1.06) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับต่ำ คือ มีการฟื้นฟูสภาพมารดาหลังคลอด เช่น การทับทนมเกลือ

การอาบสมุนไพร การรัดหน้าท้อง การนวดอวัยวะ เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 2.21 (S.D.= 1.08) ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดบริการในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีการตรวจร่างกาย ชักประวัติ และมีการจัดทำระบบเวชระเบียน ควรจัดบริการให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น จัดให้มีทั้งการนวด อาบสมุนไพร การใช้ยาสมุนไพร รวมถึงการให้สุขศึกษาตามศาสตร์ของการแพทย์แผนไทย ปัญหา อุปสรรค คือ การให้บริการส่วนใหญ่มีเพียงการจ่ายยาสมุนไพรเพียง 5 รายการ บางส่วนก็มีการนวดไทยร่วมด้วย ส่วนการอาบสมุนไพร รวมถึงการให้สุขศึกษาตามศาสตร์ของการแพทย์แผนไทยมีน้อยมาก ส่วนของเวชระเบียนพบว่าเริ่มมีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดทำเวชระเบียน

2.4 คุณลักษณะส่วนบุคคล และบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

2.4.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

ผลการศึกษาคูณลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = 0.176^*$, $p\text{-value} = 0.023$) ส่วน เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวก กับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐพล มีพรหม (2551) สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับการบริหารงานแบบธรรมาภิบาลของหัวหน้าสถานีอนามัยในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.200$, $p\text{-value} = 0.025$) สอดคล้องกับการศึกษาของ พงศ์ศักดิ์ ราชโสภา (2550) พบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน โครงการเมืองไทยแข็งแรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.127$, $p\text{-value} = 0.05$) แตกต่างจากการศึกษาของ อติศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีอนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงาน

บริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนามัย จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับนุชรี ออบสุวรรณ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล บรรยากาศองค์การกับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับกับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี ส่วน เพศ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.016, 0.020$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับการศึกษาของ ฐาตุร เกษิต (2551) ศึกษาวิจัย เรื่อง แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลังโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับกับดาวรุ่ง คอนสมจิตร (2551) ศึกษาวิจัย เรื่องแรงจูงใจและการสนับสนุนองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แตกต่างจากการศึกษาของ อติศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนามัย จังหวัดขอนแก่น ส่วน อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.119, -0.017, -0.019$, ตามลำดับ) สอดคล้องกับ อติศักดิ์ สุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนามัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนามัย จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับนุชรี ออบสุวรรณ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล บรรยากาศองค์การกับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับกับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานีแตกต่างจากการศึกษาของฉลวย หนูจิตร

(2551) ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น พบว่า อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำทางบวกกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.124$, $p\text{-value} = 0.022$, $r = -0.121$, $p\text{-value} = 0.027$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับ สุรัตน์ ธงภักดิ์ (2550) ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงาน โครงการเมืองไทยแข็งแรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า อายุ รายได้มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานโครงการเมืองไทยแข็งแรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.101$, $p\text{-value} = < 0.001$, $r = 0.047$, $p\text{-value} = < 0.001$ ตามลำดับ)

2.4.2 บรรยากาศองค์กร

ผลการศึกษาบรรยากาศองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่าภาพรวม ของบรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพิจารณารายด้าน พบว่าบรรยากาศองค์กรด้านมิติโครงสร้างองค์กร มิติความรับผิดชอบ มิติการให้รางวัล มิติความเสี่ยง มิติความอบอุ่น มิติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติความขัดแย้ง มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.696, 0.671, 0.683, 0.552, 0.646, 0.661, 0.676, 0.606, 0.445$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับการศึกษาของ นุชรี อาบสุวรรณ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล บรรยากาศองค์กรกับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรโรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ระดับบรรยากาศองค์กรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.54$, $S.D. = 1.07$) สอดคล้องกับ ชัท เมืองโคตร (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขศูนย์สุขภาพชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัย ด้านบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัด

ขอนแก่น ($r = 0.79$ $p\text{-value} < 0.001$) สอดคล้องกับ นกคณ เกษทองมา(2549) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนด้านการให้บริการกิจกรรมในชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพในการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ได้แก่ มิติโครงสร้าง มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.108 และมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.102 สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทรา แทนสุโพธิ์ (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับคุณภาพชีวิตการทำงานของทีมสุขภาพ ศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า บรรยากาศองค์กรศูนย์สุขภาพชุมชน ด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน ในระดับค่อนข้างสูง (ค่า $r = .64$ และ $.60$ ตามลำดับ) และ บรรยากาศองค์กร ด้านการสนับสนุน ค่า (ค่า $r = .59$) ด้านความเสี่ยง (ค่า $r = .57$) ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านความรับผิดชอบ และด้านความอบอุ่น (ค่า $r = .55$) และด้านรางวัล (ค่า $r = .52$) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในระดับกลาง ส่วนด้านความขัดแย้งมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในระดับต่ำ (ค่า $r = .38$) บรรยากาศองค์กรศูนย์สุขภาพชุมชน ตามการรับรู้ของทีมสุขภาพ ศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอบอุ่น ด้านการสนับสนุน และด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านรางวัล ด้านความเสี่ยง ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหากมีการสร้างบรรยากาศองค์กรทั้ง 9 มิติและมีการพัฒนาบรรยากาศแล้ว ให้ดีขึ้นก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิดีขึ้นด้วย

2.4.3 บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ

การวิเคราะห์บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระที่ถูกนำเข้ามาสมการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คือตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์

สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ และถูกเลือกเข้าสมการนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่ถูกเลือกเข้าสมการเป็นตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับดังนี้ มิติโครงสร้างองค์กร ($p\text{-value} < 0.001$) มิติการให้รางวัล ($p\text{-value} < 0.001$) มิติการสนับสนุน ($p\text{-value} < 0.001$) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 64.7 สอดคล้องกับผลการศึกษาของเสกสิทธิ์ ดวงคำ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าบรรยากาศองค์กรมีผลต่อการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานสุขภาพภาคประชาชนได้ร้อยละ 13.8 ($R^2=0.138$, $p\text{-value} = 0.002$) สอดคล้องกับ ชัย เมืองโคตร (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสาธารณสุข ศูนย์สุขภาพชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น พบว่าบรรยากาศองค์กรมีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถทำนายผลคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 68.4 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการ การแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะสภาพแวดล้อมของงานที่ผู้ปฏิบัติรับรู้เกี่ยวกับมิติโครงสร้างองค์กร มิติการให้รางวัล มิติการสนับสนุน คือ การกำหนดนโยบายและการบริหาร รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบงานแผนไทยโดยตรง และมีการมอบหมายภาระงาน มีแผนการพัฒนาควรมีตำแหน่งรองรับ และมีการพิจารณาความคิดเห็นชอบจากการปฏิบัติงานการแพทย์แผนไทยที่มีมาตรฐานบริการ รวมทั้งมีค่าตอบแทนที่มั่นคงและเหมาะสมต่อผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทย เพิ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน เพื่อช่วยจัดสรรความรับผิดชอบงาน จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และควรมีการสร้างควมเข้าใจในส่วนของผู้บังคับบัญชาร่วมด้วยเพื่อจะให้เห็นถึงความสำคัญของงานแพทย์แผนไทยซึ่งจะนำไปสู่การสนับสนุนจนเกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งและมีบรรยากาศองค์กรในการปฏิบัติงานบริการตามมาตรฐานการบริการการแพทย์แผนไทยที่ดีที่สุด